

Skrifstofa loftslagsmála
Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið
Skuggasund 1
101, Reykjavík

Reykjavík, 2. september 2022
E-2022-259 /00.11]

Efni: Umsögn um áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir nr. 7/1998 (geymsla koldíoxíðs)

Vísað er til máls nr. 149/2022 í samráðsgátt stjórnvalda þar óskað er eftir umsögnum varðandi áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir. Frumvarpið tengist áframhaldandi innleiðingu Evróputilskipunar 2009/31/EB sem samþykkt var á Alþingi vorið 2021.

Landsvirkjun hefur lagt fram umsagnir á fyrri stigum innleiðingar og vísar við þetta tækifæri til fyrri umsagna. Þar kemur fram mikilvægi þess að sá eðlismunur sem sé á svokölluðu „injection“ og re-injection sé viðurkenndur á skýran hátt. Mikilvægt er að skýrleiki sé nægilegur þannig að ekki sé hægt að túlka lögina og tengdar reglugerðir á þann hátt að lagðar séu kröfur á hefðbundna jarðvarmavinnslu á Íslandi sem koma í veg fyrir árangur Íslands í loftslagsmálum.

Landsvirkjun ítrekar þann skilning fyrirtækisins að um sé að ræða innleiðingu á ramma utan um niðurdælingu (e.injection) koldíoxíðs til geymslu í önnur jarðlög en það kom úr. Að mati Landsvirkjunar eigi tilskipunin því ekki við um þau tilvik þegar koldíoxíði er dælt strax aftur niður (e. re-injection) í jarðlög þaðan sem það kom, þ.e. aftur í sitt náttúrulega umhverfi eins og á við um jarðhitavinnslu á Íslandi.

Þessum skilningi til áréttingar vísar Landsvirkjun til inngangskafila tilskipunarinnar, tölulið 4, en þar er föngun koldíoxíðs og geymsla í jarðlögum (e. Carbon dioxide capture and geological storage, CCS) skilgreind með eftirfarandi hætti:

„Carbon dioxide capture and geological storage (CCS) is a bridging technology that will contribute to mitigating climate change. It consists of the capture of carbon dioxide (CO2) from industrial installations, its transport to a storage site and its injection into a suitable underground geological formation for the purposes of permanent storage. This technology should not serve as an incentive to increase the share of fossil fuel power plants. Its development should not lead to a reduction of efforts to support energy saving policies, renewable energies and other safe and sustainable low carbon technologies“

Má af þessum texta hér að ofan sjá að átt sé við geymslu á koldíoxíði frá iðnaði en að slík þróun eigi ekki að valda íþyngjandi kvöðum fyrir nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa, líkt og jarðhitánýtingu. Í nefndarálinni með breytingartillögu um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, lögum um mat á umhverfisáhrifum og lögum um loftslagsmál (niðurdæling koldíoxíðs), dagsett 25. febrúar 2021, er tekið undir þessar athugasemdir Landsvirkjunar.

Í nefndarálinni segir að: *niðurdæling koldíoxíðs í sama berggrunnssvæði og það er ættað úr, t.d. háhitasvæði með orkuveri og nálægu niðurdælingarsvæði eða niðurdæling innan t.d. olíu- eða jarðgasvinnslusvæðis fellur ekki undir umrædda tilskipun ESB. Um þetta fyrirkomulag niðurdælingar er notað hugtakið endurniðurdæling (e. re-injection). Nefndin minnir á þessa staðreynd en telur ekki þörf á að hugtakið sé skilgreint í lögunum.*

Mikilvægt er að þessi aðskilnaður hefðbundinnar jarðvarmavinnslu og koldíoxíðsgeymslu sé viðurkenndur á skýran hátt enda er um töluvert hagsmunamál að ræða. Það er eindreginn vilji Landsvirkjunar að halda áfram framþróun á hefðbundinni nýtingu jarðvarma á Íslandi þar sem stefnt er að því að hámarka nýtingu á sama tíma og umhverfisáhrif eru lágmörkuð. Þá er lykilatriði að skila aftur jarðhitavökvanum og gösum aftur ofan í jarðhitageiminn og loka þannig hringrásinni. Með Koldísarverkefninu á Þeistareykjum, sem felst í að veita 95% af því koldíoxíði og 99% af brennisteinsvetni sem kemur upp með jarðvarmavökvanum aftur niður í jarðhitageiminn, er í senn stefnt að því að draga úr loftmengun frá stöðinni auk þess sem kolefnisspor orkuvinnslu í Þeistareykjastöð verður með því lægsta sem þekkist á heimsvísu. Sá samdráttur í losun koldíoxíðs sem felst í Koldísarverkefninu er jafnframt mikilvægur liður í áformum Landsvirkjunar um kolefnishlutleysi 2025 og í markmiðum Íslands um kolefnishlutleysi 2040.

Landsvirkjun leggur þannig til að lagatexti verði skýrður og hugtök skýrð sérstaklega í lögunum þannig að ekki leiki vafamál á því að endurniðurdæling koldíoxíðs við hefðbundna jarðvarmavinnslu sé fyrir utan gildissvið Evróputilskipunar 2009/21 EB.

Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir

Aðstoðarforstjóri